

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
4. Názov projektu	Inovácia vzdelávania za účelom zlepšenia čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U464
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská odysea
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.03.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium, Šrobárova 1, Košice
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ingrid Kerestúriová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://www.srobarka.sk/inovacia-vzdelavania-za-ucelom-zlepsenia-gramotnosti/

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Sociológia a ČG – klasifikácia rodinnej výchovy a jej vplyv na formovanie osobnosti, sociálne fenomény a ich vplyv na rozvoj čitateľskej gramotnosti, medzipredmetové skúsenosti.

klúčové slová:

sociológia, primárna a sekundárna literárna iniciácia, rodinná výchova, sociálne fenomény

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Sociológia a ČG – východiská a špecifiká

Sociológia je veda o spoločnosti, ktorá sa zaoberá skúmaním spoločenských subjektov, spoločenských procesov a vzťahov medzi nimi. A práve osobné vzťahy v rodine a neskôr v spoločnosti zohrávajú dôležitú úlohu pri dosahovaní primeranej úrovne čitateľskej gramotnosti dieťaťa. Čítanie totiž nie je „osamelou“ činnosťou. Je závislé od podporných sociálnych a komunikačných kontextov. Rozoznávame niekoľko typov rodinnej výchovy: demokratická, liberálna, autoritatívna, patologická a iné.

Rozhodujúce sú dve rovnako dôležité fázy, a to *primárna a sekundárna literárna iniciácia*. Primárny vstup do sveta kníh nastáva v období raného detstva, ešte pred začatím povinnej školskej dochádzky, keď fungujúca rodina umožňuje dieťaťu skúsenosť s ponorením sa do fiktívnych svetov. Efekt spočíva v tom, že predčítanie alebo spoločné čítanie je viazané na intímne komunikačné situácie a realizuje sa cez emocionálny vzťah rodiča a dieťaťa, čo predstavuje pre dieťa zdroj intenzívneho pozitívneho zážitku s knihou. Sekundárna čitateľská iniciácia je spájaná s inštitúciou školy, kde rozhodujúce impulzy pre vzťah ku knihe prichádzajú zvlášť od učiteľov či literatúry.

Rodinné prostredie ovplyvňuje aj to, ako si dieťa osvojuje spoločenské normy. Rozoznávame tri *sociálne fenomény*: konformitu (rešpektovanie spoločenských noriem), nonkonformitu (porušovanie spoločenských noriem, ktoré sa dá tolerovať) a deviáciu (porušovanie spoločenských noriem, ktoré sa nedá tolerovať).

https://soced.cz/wp-content/uploads/2021/11/4_STUDY_9-2-2021_6122_T_SocEd_xmp.pdf

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/351/aky-typ-vychovy-vyuzivate>

2. Výmena skúseností

Školská prax ukazuje, že ak žiak pochádza zo zdravého rodinného spoločenstva, v ktorom má svoje pevné postavenie, pozitívny vzťah k čítaniu už má vybudovaný alebo aj pri menšom impulze v škole sa vie ľahko preňho nadchnúť. Má väčší rozhľad, formuje vlastný názor, vie argumentovať svoj postoj, vníma názory iných.

Žiak z nefungujúcej rodiny, ktorý si vo svojom svete rieši vlastné problémy, má k literatúre dvojaký postoj: buď sa o čítanie nezaujíma, alebo, naopak, slúži mu ako únik z reality. Názory presadzuje agresívne, možno až provokujúco, alebo ich vôbec nevyslovuje.

3. Identifikované problémy

Za neúspechom žiaka v škole sa veľmi často skrýva zlá rodinná atmosféra, spôsobená či už zlým sociálnym zázemím, alebo nevhodnou formou výchovy. Ak dieťa nemá vhodné podmienky na svoj duševný rozvoj, nevybuduje si ani pozitívny vzťah ku knihám (odborným alebo k beletrii).

Na hodinách etickej výchovy sa žiaci k problematike rodiny radi vyjadrujú, uvádzajú príklady zo svojho života alebo zo života svojich kamarátov. Vedia presne pomenovať pozitívne i negatívne skúsenosti. Prevláda názor, že ak má žiak svoje pevné miesto v rodinnom spoločenstve, má svoje práva i povinnosti, formuje sa ako rovnomerne rozvinutá osobnosť, ktorá sa o veci zaujíma, teda aj veľa číta a študuje. V opačnom prípade rieši predovšetkým problémy svojho sveta a často ich rieši po svojom, teda nesprávne.

13. Závěry a doporučení:

Pri zlyhaní rodiny v budování primární literární iniciácie musí nastúpiť škola, aby dala žiakovi šancu aspoň v sekundárnej literárnej iniciácii. Práca s textom (odborným či literárnym) a hľadanie jeho vnútornej krásy a významu by mala byť súčasťou každodenného života.

Potrebné je identifikovať záujmy žiaka a predovšetkým v tej oblasti rozvíjať jeho záujem o text. Kniha by mala pôsobiť nielen ako študijný sprievodca, ale aj ako zábavný či relaxačný prostriedok.

<https://kniznica.orbispictus.sk/>

https://www.nucem.sk/dl/4867/tematicka_sprava_citelska_gramotnost_PISA_2018.pdf

https://www.pdf.umb.sk/cms/saveDataFilePublic.php?uid=lnemcova&path=K3IVIGZmWRM PYurOpaE7MmdCPTwCoXplcD4_xXgP47FEsr9HPz6Aov1Cooa9DFGPWjKolvHu-vD4-5CJRriaEYEjahlJSgAkYuSPWbXHRQ4e5zmxxOyHfUCbhxYtyS8C

https://www.pdf.umb.sk/cms/saveDataFilePublic.php?uid=sbabiakova&path=JrXA1Vaqfb9q mXZNY-qrEdu2qJ84saXc60r_wneISF5sdjOhQ_TbhiEVY5Zk6e6BF4P1S-lzDMOocZFdk1KZ4A

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Lucia Partilová
15. Dátum	22.03.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ingrid Kerestúriová
18. Dátum	24.03.2022
19. Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu